

PRODUCT
VAN DE WEEK

DE STEMCOMPUTER

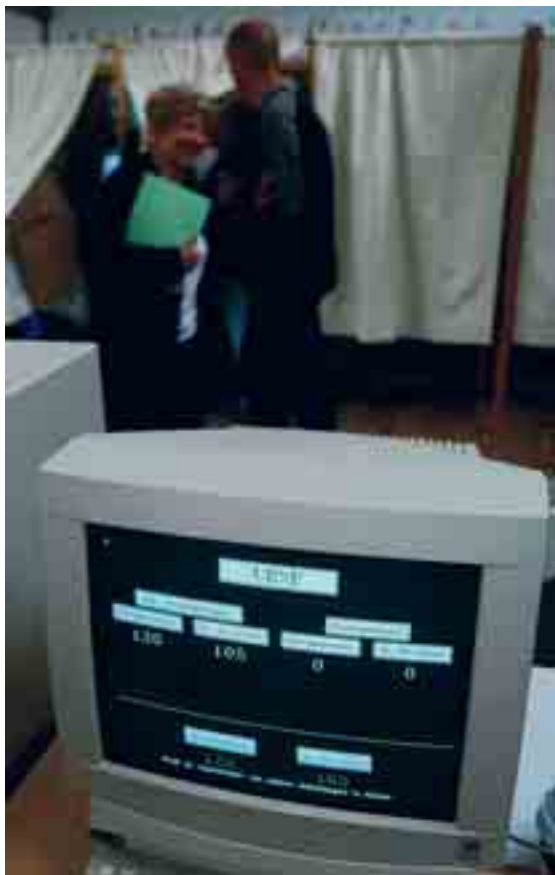
Een ondergewaardeerde harde werker die deze week achter de schijnwerpers druk in de weer was, is de stemcomputer.

Betwist maar
handig

VAN ONZE MEDEWERKSTER

ILKA DE BISSCHOP

BRUSSEL | Dat de uitslag van de Amerikaanse presidentsverkiezingen relatief snel bekendgemaakt kon worden, had veel te maken met het gebruik van de stemcomputer. Elektronisch stemmen zorgt er niet alleen voor dat het resultaat sneller bekend is, ook vergissingen in de telling worden onmogelijk. In Vlaanderen worden de stemcomputers erg gewaardeerd. In Nederland daarentegen verdwenen ze na een storm van protest opnieuw in de dozen waaruit ze kwamen. Een actiegroep ontdekte immers dat onderzoekers in staat waren om in zeven minuten het signaal van de stemcomputers naar het centrale systeem te onderscheppen. En dus rees de vraag of het dan ook mogelijk zou zijn om dat signaal te beïnvloeden. In België gebeurt het elektronische stemmen via een ander systeem. De gemeenten krijgen vlak voor de verkiezingen een verzegelde enveloppe met een diskette. Met die diskette loopt de voorzitter alle stemcomputers langs om het programma op te laden. De kiezers krijgen elk een magnetische kaart waarmee ze hun stem uitbrengen. Vervolgens deponeert de kaart in een bus. Bij de sluiting van de stembureaus sluit de voorzitter die stembus af en brengt de geregistreerde stemmen naar het hoofdbureau van het kanton, waar ze geteld kunnen worden.

De stemcomputer bevat geen harde schijf en valt dus niet te manipuleren. © pn

De stemcomputer
doorgelicht

- Elektronisch stemmen is in België mogelijk sinds de wet van april 1994.
- Stemcomputers en manueel stemmen bestaan niet naast elkaar. Per kieskanton wordt beslist of de kiezers gewapend worden met een formulier en een rood potlood of met een magneetkaart en een leespen.
- Bij de verkiezingen van 2007 werd in ruim tweehonderd gemeenten elektronisch gestemd. Dat is meer dan 40 procent van het totale aantal kiezers.
- Ook met een stemcomputer is het mogelijk om blanco te stemmen.
- In juli van dit jaar werd nog een resolutie goedgekeurd in het parlement rond elektronisch stemmen. De bedoeling is om een overheidsopdracht uit te schrijven voor de ontwikkeling van een nieuw elektronisch stelsysteem. Het ministerie van Binnenlandse Zaken wil nu een samenwerkingsakkoord sluiten met de gewesten die aan dat project willen deelnemen.
- Hoewel het verzet in België minder sterk is dan bij onze noorderburen, zijn er ook hier tegenstanders van de stemcomputers, bijvoorbeeld de vereniging VoorEVA (Voor een Ethiek van de Verkiezings Automatisering (Elektronisch Stemmen)). Die groep benadrukt vooral dat er weinig controle is op het elektronische kiessysteem. Ze hebben een online-petitie opgestart.

ONLINE
www.vooreva.be

DE VERKOPER :
'Bittere pil'

Het Nederlandse bedrijf SDU heeft minder goeie ervaringen met stemcomputers. Het spendeerde jaren aan de ontwikkeling ervan maar het product stierf een snelle dood, zegt Rob Veneboer, directeur bij SDU.

Wat ging er mis?
'In 2005-2006 hadden we onze stemcomputer op de markt gebracht. We hebben de productie stopgezet nadat er enorme protesten losbraken in heel Nederland. De bedoeling van ons systeem was om de verkiezingsuitslag onmiddellijk te kennen door alle stemmen onmiddellijk door te sturen naar een centrale computer. Mensen die dat systeem niet vertrouwden, richtten actiegroepen op en kregen steun van de politiek. Dan is er niets meer dat je kan doen, natuurlijk. De ontwikkeling van die stemcomputer heeft een serieuze investering gevegd, dus dat was een bittere pil. In Nederland wordt dus opnieuw met potloden gestemd.'

Hebben die pc's een andere bestemming gekregen?
'Neen, die staan hier nog allemaal netjes opgestapeld. We hadden er al een aantal verkocht zelfs. Die hebben we groten-deels teruggekocht. Sommigen zijn niet meer teruggestuurd en staan ergens anders stof te vangen waarschijnlijk.'
'Er gaan wel opnieuw stemmen op om elektronisch te stemmen, maar die discussie is intussen zo ingewikkeld geworden dat wij voorlopig van die markt weg blijven. Van technologie kun je je altijd afvragen of ze manipuleerbaar is. We bieden wel nog dienstverlening aan voor manuele stemmingen.'

DE KOPER :
'Comfortabel stemmen'

In de Vlaams-Brabantse gemeente Liedekerke wordt al meer dan tien jaar elektronisch gestemd. De gemeentesecretaris, Marc Mertens, trok enthousiast mee aan de kar.

Waarom kozen jullie voor elektronisch stemmen?

'Toen we beslisten om over te stappen, verschaften de overheid en de provincie forse subsidies, zodat we minder dan de helft moesten bijschieten. Bovendien hebben we op dat moment met de Vereniging van Steden en Gemeenten een globale aankoop georganiseerd, en dus een interessantere prijs verkregen. Uiteindelijk hebben we met de gemeente alleen een vijftigtal computers gekocht, dat is een hele investering.'

Wie onderhoudt de pc's?

'We hebben daarvoor een contact afgesloten met de leverancier van de computers. Elk jaar worden er een aantal uitgepikt voor een controle. Voor de verkiezingen worden ze allemaal grondig gecontroleerd.'

Hebben de stemcomputers nog een andere toepassing buiten verkiezingstijd?

'Neen. Ze hebben geen harde schijf, enkel wat RAM-geheugen, dus we kunnen er eigenlijk niks mee aanvangen. Buiten de verkiezingen staan ze netjes ingepakt in hun dozen.'

Waren alle Liedekerkenaars even enthousiast?

'We kregen geen klachten. De meesten vinden het veel comfortabeler. Wij behoren tot de kieskring BHV, dus met al die lijsten waren de formulieren ronduit enorm en onhandig in het kies-hokje. Ook bleken de kettinkjes aan het potlood soms te kort.'

BETER BELEGGEN

NIC VAN BROEKHOVEN

EXTREMEN

De beurs is er vandaag eentje van extremen. Twee weken geleden was Volkswagens marktkapitalisatie even groot als alle vrij verhandelbare aandelen in China en India samen. Oftewel een slordige 400 miljard euro.

Volkswagen kwam terecht in een *short squeeze* die briljant was opgezet door het management van Porsche. Het kleine Porsche neemt zo het grote Volkswagen over en alhoewel alle details nog niet bekend zijn, zou het best kunnen dat door de opties en aandelen die Porsche nu controleert, het zeer weinig betaald zal hebben om 75 procent van Volkswagen te controleren.

De hefboomfondsen schreeuwen ondertussen moord en brand want 'dit is schandalig en Porsche manipuleert de markt'. Menig *hedge fund* vraagt nu een onderzoek naar de schandalige praktijken van Porsche. Het is misschien nog niet officieel bekend maar volgens mij zou het best kunnen dat verschillende hefboomfondsen de abrupte stijging in Volkswagen-aandelen van 200 euro per aandeel naar 1.000 euro per aandeel niet overleven.

Als fundamentele belegger weet je dat als je een aandeel koopt tegen 10 euro, je verlies maximaal 100 procent kan zijn als het aandeel naar nul euro zakt. Als je *short* gaat (je denkt dus dat het aandeel in waarde zal dalen), kan je verlies oneindig zijn want de koers van het onderliggende aandeel kan blijven stijgen.

Volkswagen is een mooi voorbeeld om vandaag de gekheid op de markt te illustreren. Het kleinste kind kan begrijpen dat Volkswagen niet 400 miljard euro waard is maar toch probeert men logisch te verklaren dat vele andere bedrijven nu tegen een halve keer hun boekwaarde staan. Als een bedrijf tegen één keer zijn boekwaarde noteert, is dit eigenlijk de liquidatiewaarde van het bedrijf. Als een bedrijf tegen zijn boekwaarde noteert, zegt de markt dus:

'Management stop ermee, jullie kunnen geen economische waarde creëren, verkoop uw activa en keer de opbrengst uit aan de aandeelhouders'. Tegen de helft van de boekwaarde zegt de markt dat vele bedrijven voor jaren verlies zullen maken en enkel aandeelhouderswaarde zullen vernietigen. Tenzij men gelooft in een langdurig depressiescenario, lijkt mij dit overdreven.

Dat de economie in het lopende kwartaal en begin volgend jaar sterk zal vertragen, is zeker. Een herstel van de economie is volgens mij ook zeker, maar de timing van dat herstel is onzeker. Als er nu iets is waar beleggers een hekel aan hebben, dan is het wel onzekerheid. Duurt deze malaise drie maanden, zes maanden, een jaar of drie jaar? Ik weet het niet en niemand weet het met honderd procent zekerheid.

De beurs loopt echter altijd vooruit op de echte economie en herstelt zich ook altijd vóór de reële economie overeind krabbelt. Toch trekt men de huidige omstandigheden vaak door tot in de verre toekomst. Men hoort nu voorspellingen dat de Dow Jones naar 2.000 punten en de Bel-20 naar 1.300 punten zal gaan. De gekte rond Volkswagen toont aan dat alles mogelijk is.

Maar hoorden we dit soort voorspellingen ook niet toen het goed ging? In 1999 voorspelde men dat de Dow Jones naar 36.000 punten ging. Amper 18 maanden geleden voorspelde men voor de Bel-20 nog 5.000 punten. Kijken we gewoon naar de fundamentele gegevens, dan kunnen we enkel vaststellen dat volgens een studie van Merrill Lynch op 5 november zowel de beursgenoteerde bedrijven in Europa, de vier Bric-landen (Brazilië, Rusland, China en India) en de meeste Aziatische landen gemiddeld tegen één keer hun boekwaarde noteren. De Verenigde Staten staan nog dunder tegen gemiddeld 1,5 hun boekwaarde. Daar waar twaalf maanden geleden beleggers nog geloofden dat de toekomst in de Bric-landen lag, gelooft niemand er nu nog in. Misschien is dit ook wel even onrealistisch als het feit dat Volkswagen even 400 miljard euro waard was.

Nic Van Broekhoven is portfoliomanager bij Value Square Asset Management.

ONLINE
www.standaard.biz/beterbeleggen

Maandag • Personal Finance. Prof. Emiel Van Broekhoven, Jo Stremersch en Jos Ruyssveldt over persoonlijke financiën.

Donderdag • Fiscale Kroniek. Fiscale topjuristen analyseren de jongste ontwikkelingen in hun vakgebied.

Zaterdag • (tweewekelijks) Homo economicus. Peter Vanden Houte beschouwt de brede economische actualiteit.

Zaterdag • Beter Beleggen. De Vlaamse Federatie van Beleggers geeft tips voor uw portefeuille.